

APLICATIU

GUIA DOCENT

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Les Arts Decoratives a l'Època Moderna
Codi	100537
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	
Horari	(link a la pàgina web del centre o titulació)
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres (Vegeu Guia de l'estudiant)
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Ignasi Domènech Vives
Departament	Art i Musicologia
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B7b129
Telèfon (*)	93 581 1633
e-mail	Ignasi.Domenech@uab.cat
Horari d'atenció	A determinar

2. Equip docent

Nom professor/a	Ignasi Domènech Vives
Departament	Art i Musicologia
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B7b129
Telèfon (*)	93 581 1633
e-mail	Ignasi.Domenech@uab.cat
Horari de tutories	A determinar

(Afegeix tants camps com sigui necessari)
(*) camps optatius

3.- Prerequisits

Tenir nocions d'anglès, francès i italià per poder consultar la bibliografia especialitzada.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

La finalitat essencial d'aquesta assignatura és introduir l'alumnat en el coneixement i l'anàlisi de les arts de l'objecte a Europa entre en Renaixement i l'Art Nouveau. Així mateix prendre consciència de la importància cultural de l'objecte, com a transmissor de càrrega estètica i d'informació de primer ordre de coneixement de la societat que el crea, amb els seus usos i funcions dins la vida quotidiana, la litúrgia, etc.

Les classes i el treball individual de cada alumne ha de portar a poder identificar tècniques formatives i decoratives i el marc de producció dels objectes.

L'objectiu formatiu final ha de ser el reconeixement dels objectes d'art per a realitzar tasques de documentació en l'àmbit del col·leccionisme, el marcant de l'art o els museus de les arts decoratives dins la cronologia de l'assignatura.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

CE1. Demostrar que coneix l'evolució de les arts de l'objecte a l'edat Moderna

Resultats d'aprenentatge

- 1 - Identificar un objecte artístic dins el seu marc cultural
- 2 - Descriure amb precisió l'objecte artístic amb el llenguatge tècnic propi de l'especialista

Competència

.....CE7. Interpretar l'objecte artístic dins el context en que s'elabora i relacionar-lo amb altres formes de creació o d'expressió cultural

Resultats d'aprenentatge

- 1 – Relacionar l'objecte artístic del Renaixement a l'Art Nouveau amb altres manifestacions de l'època

Competència

CT2. Adquirir les eines per a desenvolupar un treball científic i saber-lo transmetre

Resultats d'aprenentatge

- 1 – Treballar en equip, respectant les opinions alienes i dissenyant estratègies de col·laboració
- 2 – Estimulació de la creativitat així com estimular les idees innovadores.
- 3 – Saber exposar amb eficàcia els coneixements tant oralment com per escrit.

Competència

CG3. (CGU: competències generals UAB, si no

estan incloses a les CT)

6.- Contingut s de l'assignatura

VIDRE

Els antecedents del vidre venecià del Renaixement
Vidres venecians del s. XV al XVIII: La *façon de Venise*
Catalunya , Castella, Holanda, França, Àustria i Anglaterra
Vidres andalusos del Barroc
El cristall. Orígen i evolució. El nou gust del s. XVIII
La Real Fábrica de Vidrio y Cristal de La Granja
Historicismes del s. XIX
L'art nouveau

EL VITRALL

El vitrall flamenc dels s. XV
La renovació del vitrall català del s. XV
El vitrall flamenc al Regne de Castella
El vitrall italià del Renaixement
Inèrcies renaixentistes en el vitrall del s. XVIII
La revolució de l'Art Nouveau

EL MOBLE

Els mobles hispànics del s. XVI
Mobiliari francès i italià del Renaixement
El mobiliari hispànic del s. XVII
El Barroc francès
Moble espanyol del s. XVIII
El segle XIX: de l'historicisme a l'Art nouveau
El mobiliari català modernista

7 . Metodologia docent i activitats formatives

(Metodologia docent:

Classes presencials a l'aula

Sessions teòriques i pràctiques a l'aula

Exposició i discussió de treballs elaborats per l'alumnat

Eventuals conferències i/o seminaris

Tutories

Orientació metodològica i bibliogràfica

ACTIVITATS FORMATIVES

Activitat autònoma
50 – 55 %

1 – Estudi personal
(CE1, CE6, CE7)

2- Consultes
documentació i/o
bibliografia (CE1,
CE6, CE7)

3- Elaboració de
treballs en grup,
recerca,
recensions,
comentaris de text.
Assaigs, etc. (CE1,
CE6, CE7)

Activitat dirigida 30-35 %

- 1- Classes dirigides a l'aula (CE1, CE6, CE7)
- 2- Seminaris i sessions pràctiques a l'aula ((CE1, CE6,CE7)
- 3- Exposició de treballs elaborats individualment o en grup (CT1)

Activitat supervisada 10%

Tutories programades de suport a l'aprenentatge i a l'elaboració de treballs (CT1, CT3)

ACTIVITAT D'AVUACIÓ 5%·

Proves escrites i orals (CE1, CE6, CE7) (CT1, CT4)

8.- Avaluació

(Indicar el tipus d'evidències d'aprenentatge que l'estudiant haurà de lliurar, el seu pes en la qualificació final, els criteris d'avaluació, la definició de "no presentat", el procediment de revisió de les proves, el tractament d'eventuals casos particulars, etc.)

Evidència 1. Una o més proves escrites d'identificació i comentari (descripció i anàlisi d'objectes). 60% de la qualificació final

Evidència 2. Presentació d'un treball elaborat individualment o en grup i si s'escau de la corresponent exposició a classe o en hores de tutoria. 40 % de la qualificació final.

Format de les evidències

El format de les evidències es comunicarà a principis de curs. A tall d'orientació es comunica que la prova escrita comporta la identificació i comentari entre 5 i 10 imatges.

Els treballs són d'extensió il·limitada però es aconsellable no superar els 25 folis. No s'accepten treballs enviats per correu electrònic, sinó només impresos en paper. Obligatòriament el text inclourà un índex al principi i notes sempre a peu de pàgina. El tema es pot elegir d'una llista que es proporcionarà a començament de curs.

Observació

Les evidències de plagi, sobretot en l'elaboració del treball, seran castigades en l'avaluació. Les idees o parts del text d'altres autors, hauran de ser sempre citades a peu de pàgina. Tampoc es podran aprofitar treballs d'altres cursos o assignatures.

Criteris d'avaluació

- 1- Grau d'assimilació de la matèria, comprensió de conceptes i estructuració coherent del discurs. Originalitat, creativitat i capacitat d'anàlisi i de síntesi. Capacitat de valoració autònoma i crítica, claredat expositiva i domini de la bibliografia.
- 2- Proves escrites. S'avaluarà l'adequació de l'enunciat, la precisió en les dades i la correcta estructuració de les idees.
- 3- Treballs: Es tenen en compte la presentació forma, l'ús del llenguatge i/o l'expressió oral.

QUALIFICACIÓ FINAL

L'avaluació és continuada, o sigui que cal superar totes i cadascuna de les proves exigides. Si la matèria només se supera parcialment per manca de presentació d'una evidència, la qualificació final serà un "No presentat". Si una o més evidències tenen avaluació negativa, la nota final serà un "Suspens". Al final del quadrimestre està programat un període de reavaluacions, llavors, l'alumne té dret a la revisió de les proves, abans del tancament definitiu de les actes.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

9- Bibliografia i enllaços web

GENERAL

- ALCOLEA, S.: *Artes decorativas en la España cristiana (siglos XI-XIX)*, Ars Hispaniae, XX, Non Plus Ultra, Madrid, 1975.
- (**)ÁLVARO ZAMORA, M. I.: "Artes Decorativas", a BORRÁS, G. (et alt.), *Introducción General al Arte. Arquitectura, Escultura, Pintura, Artes Decorativas*, Istmo, Madrid, 1980.
- ANSCOMBE, I.: *Arts and Crafts Style*, Oxford, 1991.
- (**)BARRAL I ALTET, X. (dir.): *Arts decoratives, industrials i aplicades*, Art de Catalunya (Ars Cataloniae), 11, L'Isard, Barcelona, 2000.
- (**)BARTOLOMÉ, A. (cord): *Las Artes Decorativas en España*. Summa Artis, XLV-XLVI Espasa-Calpe, Madrid, 1999..
- DODDS, J. D.: *Al-Andalus. Las artes islámicas en España*, El Viso, Madrid, 1992.
- ENRÍQUEZ ARRANZ, M. D.: *Museo Nacional de Artes Decorativas*, Ministerio de Cultura, Madrid, 1981.
- (**)FLEMING, J.; HONOUR, H.: *Diccionario de las artes decorativas*, Alianza, Madrid, 1991.
- FRANCASTEL, P.: *Arte y técnica en los siglos XIX y XX*, Debate, Madrid, 1990.
- GOMBRICH, E. H.: *El sentido del orden. Estudio sobre la psicología de las*

artes decorativas, Madrid, 1999.

- GIEDION, S.: *Técnica y civilización*, Gustavo Gili, Barcelona, 1978 (1948).
- GIEDION, S.: *La mecanización toma el mando*, Gustavo Gili, Barcelona, 1978.
- (**)GRUBER, A. (dir.): *Las artes decorativas en Europa. Del Renacimiento al Barroco*, Summa Artis, XLVI-I, Espasa-Calpe, Madrid, 2000.
- (**)GRUBER, A. (dir.): *Las artes decorativas en Europa. Segunda Parte. Del Neoclasicismo al Art Déco*, Summa Artis, XLVI-II, Espasa-Calpe, Madrid, 2000.
- (**)JOSÉ PITARCH, A.; DALMASES, N.: *Arte e industria en España 1774-1907*, Blume, Barcelona, 1982.
- LEHNERT, G.: *Las artes industriales*, Labor, Barcelona, 1925.
- LOYER, F.: *Art nouveau en Cataluña*, Evergreen, 1997.
- (**)MALTESE, C. (coord.): *Las técnicas artísticas*, Cátedra, Madrid, 1980.
- (**)MEYER, F. S.: *Manual de ornamentación*, Barcelona, Gustavo Gili, 1995.
- MCCORQUODALE, C.: *Historia de la decoración*, Stylos, Barcelona, 1985.
- MORANT, H.: *Historia de las artes decorativas*, Espasa-Calpe, Madrid, 1980.
- OSBORNE, H.: *The Oxford Companion to the Decorative Arts*, Oxford University Press, Oxford, 1981.
- PRIGENT, C.: *Art & société en France au XVe siècle*, Maisonneuve & Larose, Paris, 1999.
- READ, H.: *Arte e industria*, Infinito, Buenos Aires, 1961 (1934).
- RIEGL, A.: *Problemas de estilo. Fundamentos para una historia de la ornamentación*, Gustavo Gili, Barcelona, 1980 (1893).
- RUDOE, J.: *Decorative Arts 1850-1950. A Catalogue of the British Museum Collection*, British Museum Press, London, 1991.
- (**)VÉLEZ, P.: "De las artes decorativas al diseño industrial", a FREIXA, M. (et al.), *Introducción a la Historia del Arte*, Barcanova, Barcelona, 1990.

VIDRE

- AINAUD DE LASARTE, J.: *Cerámica y vidrio*, Ars Hispaniae, X, Non Plus Ultra, Madrid, 1952.
- ARBÁIZAR, S.: *Vidrio en la fundación Lázaro Galdiano*, fundación Lázaro Galdiano, Madrid, 2004.
- BADANO BRONDI, M.: *Storia del vetro. Il vetro preindustriale dalla Liguria a Newcastle*, De Ferrari ed., Genova, 1999.
- BAROVIER MENTASTI, Rosa: *Mille anni di arte del vetro a Venezia*, Venècia, Albrizzi Ed., 1982.
- BROWN, S.; O'CONNOR, D.: *Glass-Painters*, British Museum Press, London, 1991.
- CAPPA, G.: *L'Europe de l'Art Verrier. 1850-1990*, P. Mardaga ed., París, 1991.
- CARRERAS, J – DOMENECH, I.: "El vidre de taula a la Catalunya gòtica" a *Del rebost a la taula. Cuina i menjar a la Barcelona Gòtica*, Museu d'història de la ciutat, Barcelona 1994.
- CARRERAS, T. – DOMÈNECH, I.: *Museu Cau Ferrat. La col·lecció de vidre*. Consorci del Patrimoni de Sitges, 2000.

- CHARLESTON, R. J.: *Masterpieces of Glass. A World History from the Corning Museum of Glass*, Nova York, 1980.
- DOMÈNECH, I: "Vidrio" a BARTOLOMÉ, A: *Las Artes Decorativas en España*, Summa Artis vol. XLV, Espasa Calpe, Madrid, 1999.
- DOMÈNECH I.: "Evolution and Popularisation of the Catalan Façon de Venise in the Eighteenth Century". *Annales de 16e Congrès de l'AIHV*. London, 2003, p. 276-279.
- DOMÈNECH, I: "Spanish Façon de Venise Glass" a Beyond Venice. *Glass in Venetian Style, 1550-1750*. The Corning Museum of Glass, Corning, New York, 2004.
- DOMÈNECH, I: "Vidre d'ús i de prestigi" a L'Art Gòtic a Catalunya. Les Arts de l'Objecte. Enciclopèdia catalana, Barcelona, 2008.
- FOY, Danièle: *Le verre médiéval et son artisanat en France méditerranéenne*, CNRS, Paris, 1988.
- FROTtingham, A.W: *Spanish Glass*. Faber and Faber, London, 1963.
- GIMÉNEZ RAURELL, M. C.: *El vidre bufat a Mallorca*, Àmbit, Palma, 1996.
- C.S.I.C, Madrid, 1970.
- KLESSE, B – MAYR, H.: *European Glass from 1500-1800*. The Ernesto Wolf Collection. Kremayr and Scheriau, Vienna, 1987.
- LIEFKES, R.: *Glass Victoria & Albert Museum*, London, 1997.
- LIEFKES, R.: "Tableware" a *At home in the renaissance Italy*. Ajmar-Wollheim-Dennis, F. (Ed), Victoria & Albert museum, London, 2006
- MORTIMER, T.: *Lalique*, Octopuss, London 1989.
- NEWARK, T.: *Emile Gallé*. A Quinted Book, London, 1989.
- NEWMAN, H.: *Dizionario del Vetro*. Garzanti-Avallardi. 1993.
- NEWMAN, H.: *An Illustrated dictionary of Glass*. Thames and Hudson, London, 1987.
- (**) PLANELL, L.: *Vidrio. Historia tradición y arte. Historia del gremio de vidrieros de luz y soplo de Barcelona*, Barcelona, 1948.
- RUIZ ALCÓN, M. T.: *Vidrio y Cristal de la Granja*, Instituto Diego Velázquez-CSIC, Madrid, 1985.
- SANCHIS GUARNER, Manuel: *El arte del vidrio en Mallorca. Monografías de arte, vida, literatura y paisaje. Panorama Balear*, 16, Palma, 1952.
- STEPANEK, P.; PASTOR, P. (ed.): *Vidrio español del Museo de Artes Decorativas de Praga*, Fundación Centro Nacional del Vidrio, La Granja de San Ildefonso, 2002.
- (**) TAIT, H.: *Five Thousand Years of Glass*, British Museum Press, London, 1991.
- *Vidrio de los siglos XV, XVI, XVII*, Planeta Agostini, Barcelona, 1989.
- *Vidrio de los siglos XVIII y XIX*, Planeta Agostini, Barcelona, 1989.
- TOSO, Gianfranco: *Murano. A History of Glass*, Arsenale, 2000.
- VON KERSSSENBRÖCK-KROSIGK, D.: *Glass of the Alchemists. Lead Crystal-Gold Ruby, 1650-1750*. The Corning Museum of Glass, New York, 2009.

- WHITEHOUSE, D.: *Refecting antiquity. Modern Glass inspired by Ancient Rome*. The Corning Museum of Glass, Corning, New York, 2007.
- ZECHIN, L.: *Vetro e vetrai dei Murano*. Vol I. Arsenale, Venezia 1987.

VITRALL

- Cañellas, S: *Els vitralls*. L'Art Gòtic a Catalunya. Les Arts de l'Objecte. Enciclopèdia catalana, Barcelona 2008, p. 210-259.
- Lafond, J: *Le vitrail*. Origines, technique, destinées. La manufacture, Lyon, 1988
- Nieto Alcaide, V: *La vidriera española*, Nerea. Madrid, 1998.
- Nieto Alcaide, V. *LA vidriera española*. Del Gótico al siglo XXI. Fundación Santander Central Hispano, Madrid, 2001

MOBLE

- AGUILÓ, M.P.: *El mueble clásico español*, Cátedra, Madrid, 1987.
- BOUTEMY, André: *Meubles français anonymes du XVIIIe siècle*. *Analyses stylistiques et essais d'attribution*, Bruxelles, Université de Bruxelles, 1973.
- CHASTEL, André: "Taraceados. En las ciudades de madera", *La enciclopedia del arte de*
- *Franco María Ricci*. siglos XV-XVI, Tom II, Milán, FMR, 1990, págs. 255-276.
- CLARET RUBIRA, J.: *Muebles de estilo inglés*, Gustavo Gili, Barcelona, 1971.
- CLARET RUBIRA, J.: *Muebles de estilo francés*, Gustavo Gili, Barcelona, 1971.
- *El mueble del siglo XVII. España, Portugal y Francia*, El mundo de las Antigüedades, Barcelona, Planeta-Agostini, 1989.
- *El mueble del siglo XIX. Francia, España y Portugal*, El mundo de las Antigüedades, Barcelona, Planeta-Agostini, 1989.
- *El mueble del siglo XIX. Inglaterra*, El mundo de las Antigüedades, Barcelona, Planeta-Agostini, 1989.
- *El mueble del siglo XVIII. Inglaterra*, El mundo de las Antigüedades, Barcelona, Planeta-Agostini, 1989.
- *El mueble del siglo XVIII. Otros países*, El mundo de las Antigüedades, Barcelona, Planeta-Agostini, 1989.
- *El mueble del siglo XVIII. Francia, España y Portugal*, El mundo de las Antigüedades, Barcelona, Planeta-Agostini, 1989.
- FEDUCHI, L.: *El mueble español*, Polígrafa, Barcelona, 1969.
- (**)FEDUCHI, L.: *Historia del mueble*, Blume, Barcelona, 1975 (1946).
- GONZÁLEZ-PALACIOS, Alvar: *I mobili italiani*, Il patrimonio artistico del Quirinale,
- Roma, Electa, 1997.
- LAFUENTE FERRARI, Enrique: *Las artes de la madera en España*, Madrid, Escuela de Artes y Oficios Artísticos de Madrid, 1941.
- (**)LUCIE-SMITH, E.: *Breve historia del mueble*, Serbal, Barcelona, 1980.
- (**)MAINAR, J.: *El moble català*, Destino, Barcelona, 1976.
- MASSOT, M. J.; CANTARELLAS, C.; MARTÍNEZ, A.: *El moble a les Illes*

Balears. Segles XIII-XIX, Àmbit, Palma, 1995.

- PORTOGHESI, Paolo: "Michael Thonet. El arte de curvar la haya", *La enciclopedia del arte de Franco Maria Ricci*. siglo XIX, Tom II, Milán, FMR, 1990, págs. 263-286.
- VERLET, P. (dir): *Styles. Meubles, décors, du Moyen Age à nos jours*, 2 vols., Larousse, Paris, 1972

10.- Programació de l'assignatura

GRUP/S: ____

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE